

Amotz Asa-El

De Joodse mars der dwaasheid

Oorspronkelijke titel: *Mitsad haïvelet hajehoedi*

Oorspronkelijke uitgave: Yediot Sfarim, 2019

Inleiding tot de oorspronkelijke Hebreeuwse uitgave,
vertaald uit het Hebreeuws door Ruben Verhasselt

Bij wijze van voorwoord

Kitty Genovese, die in 1964 op de drempel van haar flatgebouw in het New Yorkse stadsdeel Queens werd verkracht en vermoord, is niet bekend bij de meeste passagiers van de Jeruzalemse sneltram, waarmee we nu een reis door vijf delen en duizenden jaren aanvangen in de voetsporen van de Joodse mars der dwaasheid.

De barvrouw en manager van Ev's Eleventh Hour Bar in New York staat los van ons onderwerp, maar haar levenseinde lijkt sterk op dat van een andere vrouw. En deze andere, naamloze vrouw uit Bijbelse tijden heeft hier ooit tijdens haar korte leven op een ezel gereden door velden die zich toen uitstrekten van het huidige Notre Dame of Jerusalem Center en St. George's Cathedral tot aan onze sneltram die op weg is naar de Damascuspoort. Haar verhaal, ofwel omdat het in mysterie is gehuld, ofwel omdat het schaamte oproept, is verdoezeld door onze Israëliische leraren en nog meer door onze Joodse voorvaderen. Maar ze volgde per ezel ongeveer het spoor van onze sneltram, luttele uren voordat ze werd verkracht en het leven liet in het stadje Gibe'a, gelegen op de heuvel Tell el-Ful, vlak bij halte Beit Hanina.

Het verhaal staat bekend als 'de schanddaad te Gibe'a' en ter verdediging van degenen die het hebben weggedrukt, moet worden gezegd dat het niet alleen moeilijk te verteren is, maar ook moeilijk te bevestigen, al zijn de meeste verkrachtingsverhalen helaas reëel. Eveneens reëel zijn meestal de verhalen over het schandaal dat ze oproepen. Zoals toen de Israëliet in de Bijbelse oudheid het lijk van zijn verkrachte bijvrouw in twaalf stukken sneed en naar elk stamgebied van Israël een stuk stuurde om de publieke opinie wakker te schudden. En zoals toen de stadsredacteur van *The New York Times*, Abe Rosenthal, in zijn bestseller *Thirty-Eight Witnesses* de nalatigheid hekelde van Kitty Genovese's burens, die haar kreten hadden gehoord en niets hadden gedaan om haar te redden.

Het verschil tussen beide zaken is dat de dood van Genovese een plaatselijk verhaal was en is gebleven, terwijl de dood van de Israëlitische bijvrouw volgens de rapportage van onze voorouders een oorlog ontketende. Dit was niet zomaar een oorlog, maar een bloedige burgeroorlog, een van de vele waarop onze voorouders gretig uittrokken, en hiermee gaven ze het startsein voor de mars der dwaasheid die door dit boek in kaart gebracht, gereconstrueerd en aan de kaak gesteld zal worden.

De mars die het Joodse volk naar de rand van de ondergang bracht, ving aan in de oudheid en duurt voort tot onze tijd, terwijl de politieke dwaasheid van tal van zijn protagonisten – Bijbelse iconen als Mordechai, Hasmonese vorsten als Johannes Hyrkanus, gewelddadige avonturiers als Simon bar Giora, Talmoedische wijzen als Rav Jehoeda, grootse Bijbelcommentatoren als Rasji, Saädja Gaon en Abarbanel, chassidische rebbes als Sjolem Dovber Schneersohn, denkers van het reformjodendom als Kaufmann Kohler en communistische revolutionairen als Leon Trotski en Rosa Luxemburg – rechtse en linkse Israëli's verleidt.

Natuurlijk, de grootste rampen in de Joodse geschiedenis zijn het werk van externe vijanden – Assyriërs, Babyloniërs, Romeinen, Duitsers en andere volkeren –, zo is ons immers geleerd op school en zelfs daarvoor al, in onze kleuterjaren. Wat ons niet is geleerd, is hoe de politieke lichtzinnigheid van onze voorouders het Joodse volk hebben blootgesteld aan de zwaarste morele, politieke, culturele en fysieke aanvallen waarvoor enig volk ooit heeft gestaan in de menselijke geschiedenis.

Als kind in New York leerde ik over de verschrikkingen van de Amerikaanse Burgeroorlog. Als kind en tiener in Jeruzalem leerde ik niet over de burgeroorlogen in het Bijbelse Israël, het Hasmonese koninkrijk Judea en het Romeinse Jeruzalem. Ook u bent er op school niet over onderwezen, in elk geval niet op een ordelijke, uitgebreide manier. Daarom weten de meesten van ons niet hoe onze voorouders van nationale solidariteit, politieke soevereiniteit en staatkundige onafhankelijkheid marcheerden naar de maatschappelijke vervreemding, het politieke anarchisme, de geografische versplintering, de religieuze verwatenheid en het staatkundige fatalisme die leidden tot de discriminatie, smaad, vernedering en slachtpartijen waarvan het Joodse bestaan eeuwenlang vergezeld is gegaan. Noch hoe de mars, aanvankelijk gevoed door een anarchistische spirit die de stam prefereerde boven de natie en de profeet boven de staatsman, er later toe leidde dat politiek, diplomatie en het vaderlandse grondgebied massaal de rug werd toegekeerd en dat onze voorouders uiteindelijk volledig vluchtten voor de verantwoordelijkheid voor de toekomst van hun volk en alles wat daarvoor elementair was: zijn vrijheid, leven en eer.

Zo meteen stippelen we in vijf delen de route uit die we zullen volgen. Daarna zal ik ook uitleggen waarom ik een tocht maak die volgens mij voor iedere Jood en Jodin van groter belang is dan de tegenwoordig zo veelvuldige bezoeken aan vernietigingskampen. Maar eerst een paar woorden over de gaterige kaart waarmee we ons behelpen op het eerste, oudste deel van de tocht, bijvoorbeeld in het verhaal over de oorlog die werd ontketend door de verkrachting in Gibeä.

Stel u voor dat de Jeruzalemse Snarenbrug er al stond aan het einde van de oorlog van Israëls stammen tegen die van Benjamin en dat wij toen vanaf die brug uitkeken naar het noorden. We zouden de skyline aan weerszijden van het huidige Nabi Samwil dan oranje, grijs en zwart zien kleuren van de razende vlammen en de rookwolken tussen Rosj Haäjin en Jericho. Want ‘het leger van Israëi’ trok van stad tot stad in het stamgebied van Benjamin, en ‘elke stad waar ze geweest waren, lieten ze in vlammen opgaan’ (Rechters 20:48). Dat lijkt op wat de Amerikaanse generaal William Sherman deed met steden, stadjes, dorpen, militaire bases, fabrieken, telegraafpalen en alles wat hij in Georgia tegenkwam op zijn weg van Atlanta naar Savannah aan de zee.

De gedachte aan zulk hevig geweld onder onze voorouders is moeilijk te verteren. Het is ook niet logisch dat in reactie op nieuws over een misdaad in het stadje Gibeä een vrijwillig leger op de been werd gebracht – het verzamelde zich tussen de Scopusberg en de huidige wijk Nevee Jaäkov – van ‘vierhonderdduizend man voetvolk’ (Rechters 20:2). Dat is bijna even groot als de Grande Armée waarmee Napoleon Rusland binnenviel en meer dan twee keer het totale aantal militairen dat tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog deelnam aan de beslissende Slag bij Gettysburg. Weliswaar herinnert het litteken in de ruit rechts van mij, achtergelaten door een steen die naar de sneltram is gegooid (onder omstandigheden die niet met ons onderwerp te maken hebben) aan de zeventhonderd Benjaminitische ‘slingeraars die zo haarscherp konden mikken dat ze hun doel nooit misten’ (Rechters 20:16). Volgens onze verslaggever streed deze artillerie-afdeling aan de zijde van ‘zesentwintigduizend man die het zwaard konden voeren’ (Rechters 20:15). Maar ondanks het bekende blasteffect van artillerie-inslagen blijft het onaannemelijk dat de Benjaminitische stenengooiers en zwaardvechters op de hellingen van de huidige Jeruzalemse wijken Pisgat Zeëv en Shuafat veertigduizend Israëlitische krijgslieden hebben geveld.

Maar behalve de aantallen is ook moeilijk voorstelbaar dat onze voorouders te vuur en te zwaard en met spiesen en pijlen volkerenmoord zouden plegen op een van de Israëlitische stammen, al weigerden de Benjaminiten de verantwoordelijken voor de misdaad in Gibeä uit te leveren.

Bovendien is onwaarschijnlijk dat uit de afgeslachte stam later de eerste Israëlitische koning zou voortkomen, Saul, die uitgerekend vanuit datzelfde Gibeon regeerde.

Het aan ons overgeleverde verhaal van de oorlog tegen de Benjaminiten is inderdaad gehuld in legendarische nevelen. Daarom zullen we het terzijde laten, ook bij de beschouwing van de oorlog die later uitbrak tussen Juda en Benjamin. Maar onthoud: ook wat de Amerikanen elkaar onderling hebben aangedaan tijdens hun burgeroorlog was vooraf moeilijk voorstelbaar, en als het niet in een nabij verleden had plaatsgevonden en op moderne wijze was vastgelegd, dan hadden wij misschien ook in twijfel getrokken dat leden van één en hetzelfde volk – dat niet lang daarna de sterkste wereldmacht op aarde zou voortbrengen – elkaar in een burgeroorlog hebben afgeslacht.

De verhalen over de burgeroorlogen van onze voorouders zijn dan ook heel aannemelijk, ondanks de onwaarschijnlijke aantallen die erin worden genoemd. Sterker nog, uit de duistere hoeken van het Israëlitische narratief, waarop we zullen ingaan in de eerste delen van onze tocht, komt naar voren dat burgeroorlogen in het oude Israël een alledaags verschijnsel waren; dat de perioden waarin onze voorouders erin slaagden zich tot een volk te verenigen en een functionerende staat op poten te zetten kort, geïsoleerd en vol interne spanningen waren; dat scheuring voor delen van de Israëlitische elite niet alleen een aanvaardbaar maar ook een gewenst politiek alternatief was.

Wat u zult concluderen na onze tocht weet ik niet. Maar zelf ben ik tot de slotsom gekomen dat de factiestrijd en het anarchisme van het oude Israël hebben geleid tot nationale zelfmoord. Zonder de honderden jaren van suïcidaal politiek gedrag hadden onze Israëlitische voorouders niet tien van hun twaalf stammen verloren, een gebeurtenis die zich vanuit ons gezichtspunt aftekent als een Sjoa, hoe problematisch die term ook is. Zonder hun toewijding aan onderlinge factiestrijd hadden onze voorouders misschien niet hun land verloren en was het volk dat opstond uit de puinhopen van het oude Israël – het Joodse volk – niet gedoemd geweest tot de rampen die het te wachten stonden in den vreemde.

Toch zijn de Israëlitische burgeroorlogen in vergetelheid geraakt, om drie redenen. In de eerste plaats heeft het oude Israël geen historicus voortgebracht als Thucydides, die in *De geschiedenis van de Peloponnesische oorlog* het conflict tussen Athene en Sparta beschreef, noch als Julius Caesar, die in *Commentarii de bello civili* ('Burgeroorlog') verslag deed van de intercontinentale strijd tussen hemzelf en Pompeius om de macht in Rome. Zulke systematische en uitgebreide geschiedschrijving zou pas worden

bedreven door de opvolgers van het oude Israël, de Joden, en met name door Flavius Josephus, die we zullen tegenkomen in het tweede deel van onze tocht.

In de tweede plaats hebben de joods-religieuze traditie, het zionistische ethos en de moderne Joodse geschiedschrijving het accent gelegd op de korte perioden van eenheid van onze voorouders; wat eraan voorafging en wat erop volgde is zodoende ondergesneeuwd geraakt. En in de derde plaats lijdt het narratief dat het oude Israël ons wél heeft nagelaten soms aan een gebrekkig gevoel voor beschrijving, gaten in de verslaglegging en ideologische partijdigheid.

De schrijvers van de Hebreeuwse Bijbel – of misschien de redacteurs ervan – hebben ons bijvoorbeeld geen bijzonderheden overgeleverd over de aarzelende contacten, stormachtige discussies en ceremoniële gestes die er ongetwijfeld zijn geweest rond een drama als het koninklijk bezoek van Josafat aan Achab na generaties van vijandschap, scheuring en geweld tussen de koninkrijken Juda en Israël. Ook heeft iemand het beter gevonden dat we niets zouden vernemen over de opwinding, hoop en kleur waarmee het huwelijk van hun kinderen waarschijnlijk gepaard is gegaan. Dezelfde schrijvers of redacteurs achtten het ook onjuist de scheidingsbarrière voor ons te beschrijven die in een zeker stadium tussen de koninkrijken Juda en Israël werd opgericht, al is er wel enig licht op geworpen dankzij een latere, terloopse vermelding door Jeremia.

Ernstiger is dat het Israëlitische narratief ons niets heeft verteld over het verraden gevoel dat in de stam Dan opstak toen die werd verdrongen uit het Sjfela-laagland, en zelfs niets over de ongetwijfeld hoog opgelopen gemoederen onder de Daniëten toen hun stamgenoot Simson door Judeeërs werd uitgeleverd aan de Filistijnen. Om nog te zwijgen over de wraaklust die de Daniëten overspoeld moet hebben toen koning Asa van Juda de koning van Aram ertoe aanzette met zijn legers op te rukken tegen de Danitische steden.

Niet alleen beschrijvingen zoals van de scheidingsbarrière en gevoelens zoals de woede van de Daniëten zijn voor ons verborgen gehouden, maar ook oprichtingsprotocollen, zoals de stukken van de constitutionele conventie die bijeenkwam in het huis van Samuël, waarvan we slechts een eenzijdig, fragmentarisch verslag in telegramstijl hebben gekregen. Zelfs epische gebeurtenissen zijn ons onthouden door de Hebreeuwse Bijbel, zoals de enorme veldslag die in de tijd van de profeet Elia plaatsvond aan de rand van hedendaags Turkije, met een twaalfstal deelnemende legers; alleen uit archeologische vondsten leren we dat er een hoofdrol was weggelegd voor koning Achab en zijn strijdmacht.

Zulke feilen kenmerken alle kronieken van vóór de opkomst van de systematische historiografie, en uiteraard kunnen we schrijvers die in de

eigentijdse omstandigheden terugblikten naar het verleden geen verwijten maken. Maar deze rechtvaardiging ontslaat ons niet van de plicht om met diverse bronnen die we zullen tegenkomen even argwanend om te gaan als een nieuwsredacteur met een persbericht van een pr-bureau. We zullen op zoek gaan naar achterliggende neigingen, belangen, ideeën en spanningen en naar de landschappen waarin onze voorouders uittrokken op hun mars der dwaasheid. En zo zullen we erachter komen dat de vervreemding, de tweespalt en het interne geweld niet alleen een alledaags verschijnsel waren, maar ook een vormende ervaring in de geschiedenis van het oude Israël.

In het oude Israël stond geen Abraham Lincoln op. Onder onze voorouders vonden keer op keer scheuringen plaats, niet alleen tussen rivalen als het Noorden en het Zuiden van de Verenigde Staten, de Witten en de Roden in Rusland of de republikeinen en de nationalisten in Spanje. In het oude Israël was er verdeeldheid tussen oost en west, noord en zuid, federalisten en separatisten, profeet en koning, profeet en priester, en priester en koningin. En de broederoorlogen van het oude Israël hielden niet op na een paar veldslagen, zoals bijvoorbeeld in Engeland gebeurde toen aanhangers van het parlement en aanhangers van het koningshuis met elkaar botsten. Ze hielden ook niet op na een paar jaar, zoals de burgeroorlogen in de Verenigde Staten, Rusland, Spanje en Griekenland, noch na een generatie, zoals de Chinese Burgeroorlog in de vorige eeuw. In het oude Israël was scheuring de regel en eenheid de uitzondering gedurende de zes eeuwen die lagen tussen de verovering van Jericho en het verlies van Jeruzalem.

Dat is wat naar voren zal komen uit het eerste deel van onze tocht, dat zal eindigen op de Landengte van Korinthe en zal beginnen aan de oostkant van de Jordaan.

De broederoorlogen van onze voorouders waren niet alleen bijzonder vanwege hun lange duur, maar ook door wat in het tweede deel van onze tocht hun belangrijkste oorzaak zal blijken te zijn: de afkeer van menselijke heerschappij.

De anarchistische geest, die we zullen zien overgaan van de profeten, via de zeloten, naar de wijzen uit de Misjna en de Talmoed en naar de Middeleeuwse Bijbel- en Talmoedcommentatoren, had weliswaar edele origines, zoals een hang naar rechtvaardigheid, minachting voor de macht en streven naar vrijheid. Maar hij zou er ook op uitlopen – in de woorden van een van de getuigen van de vernietiging van de Tempel door Titus – dat mensen elkaar levend verslonden. Deze geest zal ons in de bergen van Moab, Galilea en Judea in het gezicht waaien als we van de velden van het Dal van Jizreël, waar we een militaire parade zullen zien die door de geschiedenis is vergeten, reizen

naar de pleinen, stadions en tempels van keizerlijk Rome, waar we een militaire parade zullen zien die niet is vergeten door de geschiedenis.

De Israëlitische burgeroorlogen zijn niet alleen uniek door hun oorzaak en duur, maar ook door het resultaat ervan: het ontstaan van een mondiaal volk dat het begrip 'ruimte' perverteerde en zichzelf blootstelde aan rampen die geen enkel ander volk in de menselijke geschiedenis heeft doorstaan.

Dat unieke verschijnsel zullen we bekijken in het derde deel van onze tocht, dat begint in de woestijnen van New Mexico en eindigt in Berlijn. Tussen die twee uitersten observeren we een gebeurtenis die we zullen betitelen als de oerknal van de Joodse geschiedenis, en ook het 'Joodse universum' dat uit die oerknal is voortgekomen. Ondertussen leggen we de onzichtbare lijnen bloot die lopen tussen de oude pioniers van dat universum, met name de Bijbelse Mordechai, en de moderne bewonderaars van die mysterieuze ruimte, van Franz Rosenzweig en Simon Dubnow in de twintigste eeuw tot George Steiner in de huidige.

Met mijn conclusie uit dat deel van onze tocht zullen ongetwijfeld velen het oneens zijn, en daarom is het goed dat ik die van tevoren aankondig. Welnu, naar mijn mening maken figuren als Mozes, David, Samuël, Salomo en Elia geen deel uit van de Joodse geschiedenis, maar van de voorgeschiedenis ervan, namelijk de Israëlitische geschiedenis. Tot hen reken ik zelfs Jesaja, hoewel hij, inwoner van het koninkrijk Juda, getuige is geweest van de ondergang van het koninkrijk Israël en voordien in het belegerde Jeruzalem de laatste aanval van Israël op Juda heeft meegemaakt. De Joodse geschiedenis, zo zal naar voren komen uit het middelste deel van onze tocht, werd pas geboren toen de nazaten van het oude Israël hun vaderland verlieten en de wereld in trokken. Pas toen ontstond het volk waarvan de meerderheid tot op de dag van vandaag in het buitenland woont.

Onze voorouders schiepen en bevolkten een universum en spanden het uit rond vijf continenten. Als we het in kaart brengen zullen we zien dat dit universum een alternatief vaderland werd voor het volk dat zijn nationale bezittingen had prijsgegeven nadat het het land van zijn voorouders had gedevalueerd van leefgebied tot pelgrimsoord, van politieke en militaire machtsbasis tot spiritueel oplaadstation. In dit universum, een bijproduct van de factiestrijd en het anarchisme van onze verre voorouders, stonden onze nabijere voorouders de haat, discriminatie, demonisering en moord te wachten die – zo zullen we zien – waren voortgebracht door de globalisering van het Joodse volk.

In de halfduistere ruimten van het universum dat door onze voorouders werd betrokken, werden ook hun tijdsperceptie en lotsbesef geperverteerd,

zoals we zullen zien in de laatste twee delen van de tocht die we over een paar bladzijden zullen aanvangen.

In het vierde hoofdstuk trekken we van de ruïnes van Jeruzalem via Galilea naar de rivieren van Babylon alvorens terug te keren naar New Mexico. We zullen zien hoe onze voorouders de wijzers van de Joodse tijd onder de puinhopen van de Tempel vandaan haalden en erin slaagden een jodendom zonder Judea te creëren, maar ook hoe dat aanvankelijke succes allengs uit de hand liep en tot gevolg had dat het land van herkomst definitief de rug werd toegekeerd.

Vandaar zal onze tocht leiden naar het vijfde en laatste deel. We trekken langs de schrijftafels van geleerden als Rasji en Don Jitschak Abarbanel, de verrichtingen van revolutionairen als Leon Trotski en Rosa Luxemburg en de inzichten van denkers als Jean-Paul Sartre, de Maharal (Jehoeda Löw) van Praag en David Ben-Goerion. Al doende verkennen we de innerlijk strijdige ziel die voortkwam uit het leven in het Joodse universum: de ziel die heen en weer schoot tussen fatalisme en revolutionair vuur en tussen individuele genialiteit en nationale domheid. Deze ziel had genoeg van het diplomatieke staatsmanschap waarin leiders als Achab, Josafat, Herodes de Grote en Alexander Janneüs hadden uitgeblonken. Ze verruilde zulk staatsmanschap voor de messiaanse fantasie, het vertrouwen op een wonder en de politieke passiviteit, en zo werden de rampen mogelijk gemaakt waartoe de Joodse mars der dwaasheid zou leiden.

In *The March of Folly* breekt Barbara Tuchman de staf over diverse leiders (inclusief Rechabeam, de zoon van Salomo) en rampzalige beslissingen die overhaast en door weinigen werden genomen. In tegenstelling daarmee werd de Joodse mars der dwaasheid aangevoerd door duizenden, die gedurende duizenden jaren het stokje aan elkaar doorgaven. Deze mars is helaas nog altijd gaande. Daarom is de bekendheid ermee niet slechts een zaak van historici, staatslieden en politici, maar van ieder die vreest voor de toekomst van het Joodse volk en de zionistische onderneming.

Het streven om de Joodse mars der dwaasheid in kaart te brengen, heeft zich bij mij ontwikkeld tijdens de bijna dertig jaar dat ik werkzaam ben als publicist en commentator op politiek, diplomatiek, sociaal en economisch gebied. In reactie op mijn stukken en commentaren werd ik keer op keer geconfronteerd met een scala aan besliste stemmen, dove oren en schele ogen, en gezamenlijk wezen die me op twee simpele waarheden. Ten eerste zijn velen onder ons nog altijd besmet met het politieke anarchisme, de maatschappelijke vervreemding, de nationale factiestrijd en de politieke naïviteit die onze voorouders naar de ondergang hebben gevoerd. Ten tweede

is het Joodse volk nog niet hersteld van de ziekten die de zionistische onderneming van plan was te genezen.

Het idee dat het Joodse volk 'afgezonderd' kan leven (zoals de Bijbelse ziener Bileam het noemde) en daartoe zelfs is voorbestemd, is nog altijd wijdverspreid. Dat geldt ook voor het geloof dat de staat Israël de zwaartekrachtwetten van de internationale betrekkingen kan negeren omdat de Joden, in tegenstelling tot elk ander volk, worden geleid door God en door Hem naar een veilige haven zullen worden gebracht, of ze zich nu verstandig gedragen dan wel dwaas. Ik voel de behoefte de aanhangers van dat geloof onder meer in hedendaagse taal een redevoering te laten horen van Agrippa II, de laatste Herodiaanse vorst: aan de vooravond van de Joodse Opstand sprak hij een menigte toe in Jeruzalem in een vergeefse poging de oorlog af te wenden, en dit was Jeruzalems laatste moment van genade voordat het verwoest zou worden. Ik voel de urgentie om ditzelfde deel van het Israëliësch publiek een getrouwe beschrijving voor te schotelen van de politieke verstandsverbijstering, het strategische onvermogen en het militaire dilettantisme die hebben geleid tot de onvermijdelijke nederlaag tegen de Romeinen.

Ik voel de drang om over de laatste burgeroorlog van onze voorouders – waarin de pijlen en katapultstenen heen en weer vlogen over de westelijke tempelmuur terwijl Titus al kwam aandraven tussen het huidige Ramallah en de Scopusberg – te vertellen aan alle Joden die heden ten dage aan de voet van diezelfde muur (de Klaagmuur) andere Joden lastigvallen omdat ze anders bidden dan zijzelf. En hun eraan te herinneren dat niet ver van die plek het lichaam van de eminente pedagoog en wetgever Jezus ben Gamaliël van de stadsmuren werd gegooid nadat hij was vermoord door zijn broeders, omdat ze hem ervan verdachten over vrede te hebben gepraat.

En allen die het gezag van de staat Israël ondermijnen – zoals separatisten die dromen van een aparte staat in Judea; degenen die fysiek het afscheidingshek proberen te verwijderen dat is opgericht door de Israëliësch regering; degenen die een ultraorthodoxe militair aanvallen omdat hij in dienst is gegaan van het Israëliësch leger; degenen die het Hooggerechtshof de handschoenen toewerpen; degenen die de militaire rechtbank beschimpen omdat die een vonnis heeft geveld dat hun niet zint; degenen die zich tot een buitenlandse regering wenden met het verzoek een door de Israëliësch regering benoemde ambassadeur niet te accrediteren; degenen die vredesgezinde leiders uitmaakten voor 'moordenaars'; degenen die hun leerlingen opdragen een bevel van het Israëliësch leger te weigeren; en degenen die vanuit hun huizen in Brooklyn, Beverly Hills en Las Vegas met hun

geld politieke geschillen aanwakkeren in Israël, waar ze geen belasting betalen, niet in het leger dienen en niet deelnemen aan verkiezingen – hun allen wil ik laten zien waar het anarchisme waarmee ze besmet zijn vandaan komt en waartoe het zou kunnen leiden.

De aandoeningen waaraan onze voorouders leden en die het zionisme van plan was te genezen, beperkten zich niet tot de verstrooiing van het Joodse volk. Dit geografische symptoom vereiste een hernieuwde inzameling van de Joden: een enorme, maar toch vooral technische uitdaging. Zoals duidelijk mag zijn uit mijn woorden tot zover, zal ik uit onze tocht concluderen dat de patiënt op de zionistische operatietafel niet alleen fysieke maar ook psychische ziekteverschijnselen vertoonde en dat er ontwenningbehandelingen vereist waren: voor de ontwenning aan het sektarisme dat de stam boven het volk plaatste; aan het anarchisme dat de geestelijkheid boven de staat stelde; aan de fantasie dat het vaderland gedegradeerd kon worden van een nationaal tehuis tot een gebedshuis; aan het begoochelende idee van uitverkorenheid; en aan het fatalisme waarmee onze voorouders wegliepen voor de verantwoordelijkheid voor het lot van hun volk.

Daarom ben ik van mening dat iedere Jood of Jodin, van welke politieke richting, religieuze stroming of nationaliteit dan ook, moet leren hoe onze voorouders de Joodse toekomst hebben vernietigd door zich af te wenden van nationale solidariteit, politiek, diplomatie, het vaderland en de verantwoordelijkheid voor de toekomst. Als we daarentegen geen kennis nemen van hun fouten, zonden en misdaden, dan zouden onze nakomelingen onze verre voorouders achterna kunnen gaan en vernielen wat de zionistische onderneming sinds honderdtwintig jaar opnieuw probeert op te richten.

Tot slot een paar woorden over het genre.

Van de ons ontvallen historici Yehoshua Arieli, Jacob Katz en Shmuel Ettinger, en van – moge hun een lang leven beschoren zijn – Israel Bartal, Immanuel Etkes, Martin van Creveld, Arthur A. Goren, Joseph Heller, Daniel R. Schwartz, Elchanan Reiner, Avraham Grossman, Israel Yuval, Yosef Kaplan, Jehuda Reinharz, Jonathan D. Sarna, Bernard Wasserstein en Stephen J. Whitfield heb ik aan de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem en aan de Brandeis-universiteit de reeds geschreven geschiedenis leren lezen.

Van de legendarische radio- en tv-producent Fred Friendly, mijn docent aan de Columbia University Graduate School of Journalism en voorheen president van CBS News, en van zijn collega's David Shanor, Barbara Belford, Donald 'Pete' Johnston en Nicholas Lemann leerde ik schrijven wat zij 'de eerste kladversie van de geschiedenis' noemden. En in mijn jaren als redacteur

bij de *The Jerusalem Post* leerde ik elke dag opnieuw onderscheid te maken tussen Mozes' geboden 'Gedenk de dagen van weleer' en 'Bepeins de jaren van geslacht tot geslacht' (Deuteronomium 32:7). Voor het eerste moeten gebeurtenissen worden vastgelegd, zoals eerst nieuwsverslaggevers en daarna archivarissen doen. Het tweede behelst de interpretatie van de gebeurtenissen, zoals publicisten en commentatoren doen terwijl ze plaatsvinden en historici naderhand.

Dit boek is te plaatsen in een betrekkelijk lege hoek van dat parallellogram. Wat research betreft pretendeert het niet nieuwe documenten of vondsten te onthullen. Wat chronografie betreft sorteert, dateert en resumeert het slechts gebeurtenissen die relevant zijn voor het onderwerp. En wat interpretatie betreft zal het gebruik maken van bestaande geschiedschrijving om een actueel licht te werpen op de handelingen en tekortkomingen van onze voorouders. Daarom biedt dit werk geen geschiedenis op zich, maar een interpretatie van de geschiedenis, en om precies te zijn: een Israëliisch commentaar op de Joodse geschiedenis.

Nog een laatste opmerking over het genre. Dit boek gebruikt de pen en de inkt van publicisten die zich met het heden bezighouden om te schrijven over het verleden. Waarschijnlijk zullen sommigen zeggen dat het zich daarmee op andermans terrein begeeft. Deze critici wil ik zeggen dat het nog erger is dan dat. Schrijver dezes deelt bij voorbaat mee dat – anders dan bij de meeste academici – zijn motivatie een emotionele is, zijn benadering ideologisch en zijn doelstelling polemisch; dat dit werk werd gedreven door geloof in een idee – de zionistische idee – en door angst voor de toekomst van de staat die hieruit is voortgekomen; en dat dit boek niet de pretentie heeft het wetenschappelijke onderzoek te verrijken, maar het publieke debat te inspireren. Opdat ook u na afloop van de tocht die met het omslaan van deze bladzijde begint, zult zeggen wat onze voorouders zeiden toen ze de resten aanschouwden van de bijvrouw die in Gibeon was verkracht: 'Dit kunnen we niet toestaan. We moeten ons beraden en besluiten wat we zullen doen' (Rechters 19:30).